

Uføretrygd

1. Ikke lenger pensjonistskatt
2. Ikke lenger barnetillegg
3. Ikke lenger opptjening til 67 år
4. Rammes av levealderjustering

Angriper nordmenns arbeidsmoral

Kristin Clemet mener folk selv må ta ansvar

Av [Karoline Flåm](#) 27.08.2009 kl. 07:13 Kilde: VG

Høyre-ideolog Kristin Clemet kaster en brannfakkell inn i valgkampen: Eksplosjonen i trygdeutgifter skyldes delvis dårlig arbeidsmoral.

Fra leger til NAV

- I dag spiller legens vurdering en sentral rolle i beslutningsgrunnlaget for uføretrygd
- I forslaget skal legens rolle bli mindre – **fordi de for ofte opptrer som ”advokat” for pasienten.**
- I stedet skal legen bare gjøre en funksjons-vurdering, det er i NAV avgjørelsen skal ligge, etter en arbeidsevnevurdering

Uførestønnad, ikke uførepensjon

- Nå: Beregnes som pensjon. Skatte som pensjonist
- Ny: 66 % av tidligere inntekt, skatte som lønnstaker
- Minstepensjon settes opp til 2,1 G

Kari: ufør minstepensjonist, enslig

- I 2011 – dagens uførepensjon
- Pensjon på 146 000
- Skatt 4 500
- I 2011 – dagens regler
- Netto 141 000

- I 2011- ny uførestønad.
- Pensjon på 153 000
- Skatt 34 000
- Netto 119 000

Anne, 300 000 i inntekt, enslig

- 2011 dagens uførepensjon.
  - Pensjon 168 000
  - Skatt 5 000
  - Netto 163 000
-
- 2011, ny uførestønad
  - Pensjon 198 000
  - Skatt 47 000
  - Netto 151 000

Pia, ung ufør før 26 år, enslig

- I 2011 – dagens regler (4,5 G = 328 000)
- Pensjon på 180 000
- Skatt 10 500
- Netto 169 500

- I 2011 - nye regler
- Pensjon på 216 000
- Skatt 53 000
- Netto 163 000

Ola – 450 000 - enslig

- I 2011 – dagens uførepensjon
- Pensjon 228 000
- Skatt 33 000
- Netto 195 000

- I 2011 – ny uførestønad
- Pensjon 289 000
- Skatt 79 000
- Netto 210 000

Svein – 600 000 – enslig

- I 2011 – dagens uførepensjon
  - Pensjon 249 000
  - Skatt 45 000
  - Netto 204 000
-
- I 2011 – ny uførestønad
  - Pensjon 289 000
  - Skatt 79 000
  - Netto 210 000

Private forsikringer

- De private forsikringsordningene med uføretrygd 65 til 66 % blir verdiløse – eks. Hydro, Statoil
- Det samme gjelder statlige utskilte bedrifter.
- De tillitsvalgte må be om reforhandling.
- Skal de nye ordningene bli like gode blir de mye dyrere.
- Det betyr en sterkt svekket uføredekning i private bedrifter og i utskilte statlige og kommunale foretak.

Offentlige forsikringer må reforhandles.

- Like gode ordninger blir mye dyrere, fordi:
- Det går mye mer bort i skatt til staten.
- Modellproblemet: Hvordan få kompensert for de som faktisk taper?

Barnetillegget forsvinner.

I dag:

- Behovsprøvd barnetillegg på 0, 4G = 29 000
- Ny ordning: 7 000 kr. for alle
- Tap pr barn : 22 000

Rammer de aller svakeste.

- 6% av varig uføre har barn.
- 42% av alle midlertidig uføre har barn.

- Anne I 2011 – dagens regler

- Pensjon på 147 000

- Skatt 4 500

- Netto 142 000

Anne blir 67.

- I 2011- nye regler

- Uførestønad på 165 000

- Skatt 37 000

- Netto 128 000

- Anne blir 67 i 2011

- Pensjon ned 7,5% til 136 000

- Skatt 4 100

- Netto 132 000

Uførestønnad, ikke uførepensjon

- Nå: Beregnes som pensjon. Skatte som pensjonist
- Ny: 66 % av tidligere inntekt, skatte som lønnstaker
- Minstepensjon settes opp til 2,1 G

Lavere alderspensjon for uføre

- Utvalget: ”Uføre bør, på samme måte som yrkesaktive kunne akseptere en viss nedgang i inntekten ved overgang til alderspensjon”.
- Handler bl.a. om folk som kan ha levd hele livet med en årslønn på 175 000 kroner – har ikke mye å gå på.

Anne blir 67 i 2011

- 2011. dagens uførestønad   Ny uførestønad
  - Pensjon   168 000   198 000
  - Skatt   5 000   47 000
  - Netto   163 000   151 000
-
- 2011, ny alderspensjon for uføre
  - Mindre opptjening   - 5,0%
  - Levealdersjustering   - 2,5%
  - Brutto 155 000
  - Netto 151 000

Kutt for deltidsansatte

- ”Personer med deltidsytelser vil kunne komme ut noe lavere enn i dag, fordi disse har en svært høy kompensasjonsgrad i dagens system. Det har neppe vært tilsiktet at personer som **frivillig** arbeider deltid får kompensert en større del av inntektsbortfallet enn heltidsarbeidende dersom de blir uføre.”
- Men: Personer med lav inntekt må jo ha en større andel av sin inntekt i stønad om de skal kunne klare seg.

Forskere driver med så mangt

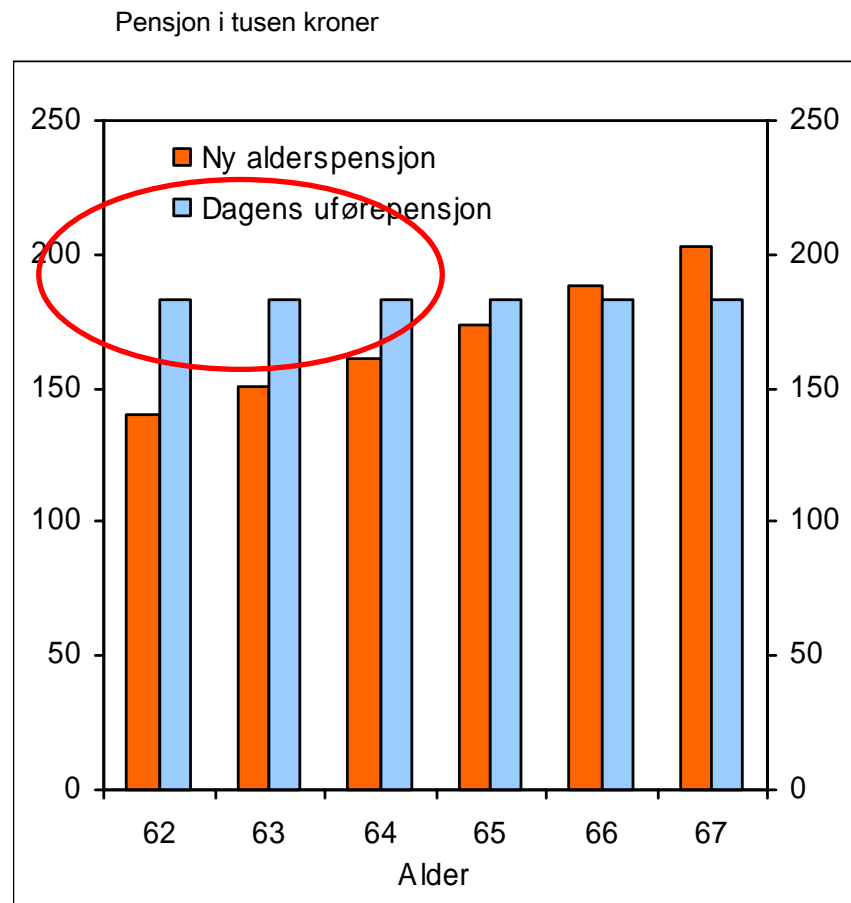
- **”Lavere stønadsnivå kan gi færre uførepensjonerte.** Størrelsen på uførepensjonen betyr mye for hvor mange som blir uførepensjonister, viser ny analyse. Dersom man reduserer uførestønnen med 5 prosent, kan antall nye uføre menn i aldersgruppen 52-60 år reduseres med minst 5 prosent hvert år.”

Christian Brinch, SSB

- Hva hvis man reduserer stønnen med 50 %???

Pensjonsreform. Utfordring: Pensjonsgap

- Person med inntekt på 350 000 kroner i 38 år ved fylte 62 år
- Alderspensjon ved pensjonering på ulike tidspunkt
- Uførepensjon (og alderspensjon) i dagens folketrygd

Det blir verre enn dette.

- I dag:
- År som midlertidig ufør, rehabilitering eller attføring teller med den inntekt du hadde før du ble syk.

- Ny ordning:
- Årene teller med den trygd du har, 66% ikke 100%. 6 år på rehabilitering, midlertidig uføretrygd eller attføring og du taper 2 opptjeningsår. 2 år = 5 % lavere pensjon.

Levealdersjusteringen fortsetter

- Anne 300 000, enslig, ufør, fyller 67
- I dag   168 000
- I 2011   155 000
- I 2025   145 000, under dagens
minstepensjon.

Anne møter NAV

- I dag
  - Din lege anbefaler uføretrygd
  - Trygdelegen kan overprøve
  - Legene avgjør, men saksbehandler har en finger med i praksis.
-
- Ny uførestønad:
  - Nødvendig med legeattest
  - Saksbehandleren avgjør om du har restarbeidsevne

En dør – ei ordning

- Midlertidighet blir det normale.
- Dermed blir det vanskelig å gi bedreordninger som barnetillegg til varig uføre.
- Uførestønad betyr at uførhet, midlertidig uførhet, rehabilitering og attføring slås sammen til ei ordning.

Hva svarte partiene? AP

- Vi vil komme med forslag om ny uførepensjonsordning i løpet av 2010, men har ikke tatt stilling til enkeltelementer enda.
- Vi vil sikre at de som har behov for trygghet, hvis de blir uføre, får en god inntektssikring. Alle skal ha en god inntektssikring, også de som ikke klarer å stå lenge i arbeid.
- Vi vil skape bedre muligheter til å kunne kombinere uføreytelser og arbeid.
- Vi vil forebygge at personer blir uførepensjonister. Dette skal gjøres blant annet gjennom IA-samarbeidet , NAV-reformen, bedre og nye virkemidler i NAV, nytt regelverk for arbeidsmarkedstiltakene.

Vedtak på LO-kongressen:

- At uføre fortsatt skal skattes som pensjonister og ikke som lønsmottakere
- At uføre ikke skal omfattes av den såkalte levealdersjusteringen i Folketrygden
- At det behovsprøvde barnetillegget beholdes

Hva svarte partiene? SP

- Vi mener at de samme prinsipp skal gjelde som for andre alderspensjonister, men ønsker en delvis skjerming for levealdersjusteringen da uføre ikke kan kompensere for økt levealder ved å stå i arbeid noe lenger. Den konkrete utformingen av en skjerming er ikke avklart.
- SP svarer JA både til å beholde dagens barnetillegg og til at pensjonistene fortsatt skal skatte som pensjonister.

Hva svarte partiene? SV

- SV mener uførepensjonisters samlede økonomi skal følge velstands-utviklingen i samfunnet. Om dette oppnås gjennom nivået på pensjon-en eller gjennom skattereglene er ikke viktig for oss.
- SV er for å beholde dagens barnetillegg

Hva svarte partiene? SV

- Vi vil skjerme de som har vært uførepensjonister lenge og som ikke har noen mulighet til å stå lengre i arbeid mot effekten av levealdersjusteringen. Men det vil ikke være rimelig overfor dem som står i arbeid helt fram til pensjonsalderen, å skjerme de som har vært uførepensjonister de siste årene før overgang til alderspensjon mot levealdersjusteringen.
- Vi må finne en løsning som gir uføretrygdete en alderspensjon de kan leve av. Økningen i pensjonen til unge uføre i trygdeoppgjøret i fjor, er et eksempel på hvordan det kan gjøres.

Hva svarte partiene? Rødt.

- Rødt er i mot levealdersjustering, mot å fjerne barnetillegget og for at uføre skal fortsette å skatte som pensjonister.

Hva svarte partiene? Andre parti.

- Bare FrP er mot levealdersjustering – men ikke i program.
- Bare FrP er for å beholde dagens barnetillegg
- KrF viser til at de var mot fjerning av tillegget for midlertidig uføretrygdede, men kan ikke svare klart.
- Ingen av de andre partiene vil svare ja på at uføre fortsatt skal skatte som pensjonister, men Venstre har det som utgangspunkt.

Så hva gjør vi ?

- Organisatorisk så trenger vi organisasjonen Forsvar Uførepensjon.
- Både Forsvar AFP og Forsvar Offentlig Pensjon bør kunne jobbe for å forsvare uførepensjonen.
- Forsvar Offentlig Pensjon har det i sitt grunnlag, Fagforbundet i sine forberedelser til tariffoppgjøret 2010. Uførepensjon er en helt avgjørende del av det offentlige pensjonsystemet

Organisatorisk

- Vi har vunnet LO-kongressen
- Det betyr at LO sentralt må stille på konferanser og også bidra til aktiviteten vår.
- Vi må vinne organisasjonene som jobber for de funksjonshemmede og de som jobber for de fattige

Politisk

- Det må legges et voldsomt press på SV. SV sviktet totalt i kampen mot pensjonsreformen. Svikter de nå i kampen for de uføre så er det vanskelig å forstå at SV kan snakke om fattigdom på en troverdig måte.
- Dette presset haster det med siden Soria Moria 2 er på trappene. SVs svar tyder imidlertid på at det allerede er inngått en avtale.

Kva handler det om?

- Alderdommen for 43 % av Norges befolkning som er ufør den dagen de fyller 67 år. 48 % av kvinnene. 38 % av mennene.
- Hverdagen til de som blir ufør. Uførhet kommer overraskende, de har ikke oppsparte midler og nedbetalte hus. Uførepensjonister har mindre pensjon enn andre pensjonister og de har lavere levealder.
- De mest utsatte i vårt samfunn er barn av uføre.
- Et enda vanskeligere møte med NAV,

Kva handler det om?

- Våre arbeidskamerater som har gitt sin arbeidsevne og må forlate arbeidslivet og det fellesskapet som betyr alt.
- De unge som ikke makter samfunnet og aldri kommer ut
- Skal de også straffes økonomisk?
- Skal de ha mistenksomhetenrettet mot seg hele livet?

- Til syvende og sist: Hva slags arbeidsliv har vi?
- Hvordan skape et inkluderende arbeidsliv?

Arbeidslinja

- For at folk skal "velge" å jobbe må trygder og stønader være lave. Ikke fordi det nødvendigvis er jobb til dem , men fordi flere uføretrygdede gir færre arbeidløse og større press på lønningene. (Kleppe 1987)
- Denne tenkningen hindrer innføring av ordninger som sikrer et verdig liv for de som ikke kan jobbe og fører til kutt, både i uførestønad og pensjon.
- Et system bygd på mistillit til folk.

Arbeidslinja – ikke for alle!

Det er en merkelig idé at de rike arbeider bedre hvis de hele tiden blir rikere, mens de fattige bare arbeider bedre hvis de blir fattigere

John Kenneth Galbraith

(1908-2006) Kanadisk-amerikansk økonom